Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Смирилася душа наша,
Жить тяжко в оковах!
Встань же,
Боже, поможи нам
Встать на ката знову!
Тарас ШЕВЧЕНКО

№ 19 (330)
12 травня 2011 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Гол. редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600630015124 в Укрсоцбанку МФО 336019, код 04929075. * За зміст та достовірність інформації у рекламі відповідальність несе рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідальність несе автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ДОКУМЕНТ

ЩОБ ВИХОВАТИ ЗАХИСНИКА І ПАТРІОТА

Через кілька місяців Україна буде святкувати двадцяту річницю своєї незалежності. Держава вже вийшла з дитячого віку. Виросло й досягло повноліття ціле покоління людей, яке народилося у незалежній державі, не заражене бацилою комуністичної ідеології, в якого з'явилися свої традиції, символи, на яких воно виросло, які треба наслідувати. Відродились паростки християнської моралі, які були безбожно потоптані антинародною владою.

Одним із виховних моментів, на яких виховувалися майбутні захисники України, була гра «Джура». Героїчне минуле України пов'язане з козацтвом. На традиціях, леґендах, переказах про мужніх захисників України козаків-запорожців виховувались десятки поколінь українців, йдеться у зверненні проводу Івано-Франківської обласної організації Конґресу Українських Націоналістів до голови Івано-Франківської обласної адміністрації М. Вишиванюка, голови Івано-Франківської обласної ради О. Сича, начальника управління освіти Івано-Франківської обласної адміністрації З. Болюк, керівників допризовної підготовки юнаків, засобів масової інформації.

«Але антиукраїнським комуно-олігархічним покручам не давало спати повернення виховного процесу у школах України в національне русло. Бо вироване на національних і духовних традиціях молоде покоління уже ніхто не зможе повернути в імперське ярмо, – наголошується в документі. – І антиукраїнська табачниківська компанія вирішила повернути старий, чужий народові метод оболванювання молоді на чомусь нереальному, надуманому, чужому. Тобто повернути в минуле, або в нікуди. Саме з цією метою розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1718-р від 27 серпня 2010 року «Деякі питання військово-патріотичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів» підтримано пропозицію Міністерства освіти і науки щодо надання військово-патріотичній спортивній грі «Зірниця» статусу Всеукраїнської. Цей акт є прикладом лакейського прислужництва перед Кремлем, спробою хоч чим-небудь реанімувати й відтягти в часі безславну загибель символів найбільш звірячої в історії людства комуністичної більшовицької системи».

Здавалося б, це лише зміна назви існуючої гри «Джура» на «Зірницю». Та це несе в собі небезпеку виховання на традиціях павликів морозових, героїзації катів каральних органів СРСР та його злочинців-вождів, вихваляння перемог Радянської армії, командування якої кидало проти ворожих танків та автоматів беззбройних солдат-українців і несло неволю й гноблення народам Європи, вбивання в голови підростаючого покоління тези про якийсь єдиний російсько-український народ, якого ніколи не було, виховуючи їх цим у дусі поклоніння Росії.

Отже, щоб ще раз не допустити помилок минулого, які можуть приспати нашу пильність і волю, ми вимагаємо не виконувати антинародних вказівок української влади і залишити в дії гру «Джура», збагативши виховний процес немеркнучими сторінками боротьби за волю України, бійців УПА, повстанців Холодного Яру.

ПАМ'ЯТЬ І ЧАС

Наприкінці XIX – початку XX століття завдяки товариствам «Просвіта» і «Січ» ім'я Тараса Шевченка переноситься зі студентських аудиторій і професорських кафедр у тісні сільські читальні, під курні селянські стріхи. Поезія незламного сина України стала для простолюду провідною зорею, світло від якої шириться по всій Галичині й водночас на Товмаччині. Особливо готуються сільські громади й товариства до вшанування п'ятдесятиліття від дня смерті та сторіччя від дня народження поета.

КОБЗАРЕВА ЕПОПЕЯ

ДО СТОРІЧЧЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ У с. ПЕТРИЛОВІ

Серед інших громад виділялося село Петрилів. Активісти місцевої «Просвіти» Федір Твердохліб, Іван Шашка, Михайло Телезин та інші на чолі з Павлом Мазуриком активними протестами й мітингами бурхливо виступили проти насильницької смерті Марка Каганця у Коропці, утисків польської жандармерії у Ляцькому на Бучаччині, Нижневі та інших селах повіту, вели активну підготовку до відзначення п'ятдесятиліття смерті поета.

Як відзначають тогочасні писемні джерела, «19 травня 1911 року відбулося відслонення одного з перших пам'ятників Тарасу Шевченку в селі Петрилові (Станіславщина). По відслоненню відбувся величальний похід сільською новоназваною вулицею Тараса Шевченка та іншими, в якому взяло участь понад тисячу селян Петрилова та навколишніх сіл».

Перше скульптурне втілення образу безсмертного Кобзаря було створене невідомим аматором на основі портрета І. Крамського (1871) і встановлене у центрі села на перехресті головних вулиць навпроти читальні «Просвіти». За спогадами старожилів, пам'ятником було майже півметрове гіпсове погруддя з чітко вираженими рисами обличчя та одягу, що підносилося на гідно оздобленому півтораметровому прямокутному постаменті під молодим розлогим ясеном, висадженим з нагоди скасування кріпосного права у Галичині. Позаду погруддя на всю його висоту був скомпонований овальної форми дашок, який надавав усій скульптурній композиції особливої привабливості та виразності. На вершині дашка встановлений невеличкого розміру хрест, що спонукав кожного подорожнього зупинитися, за давнім галицьким звичаєм зняти шапку, віддати поклін Кобзареві та перехреститись.

(Чит. стор. 3)

БОЛИТЬ

РЯТУЙМО МОВУ, ПРОСВІТЯНИ!

Доброго дня, пане Волковецький!

Читаю «Галицьку Просвіту», яка майже самотньо бореться за українську мову в нашому краї. Ця боротьба виглядає так, як квочка захищає своїх курчат від собаки, а вони все одно гинуть.

Мова на Покутті сьогодні є такою, як у часи СРСР вона була на Донбасі, якщо не гіршою. Перехід на росіїзми є лавинним. У районах про це публікацій майже нема. Снятинські газети і телебачення цю тему обминають, як не знаю що. Самі люблять використовувати такі слова, що читачі-пенсіонери їх не знають. На зауваження реаґують болісно і по-панськи зверхньо. Дописи в газету скорочують на свій смак. Якщо зачепити якусь болючу тему в дописі, то його не надрукують доти, доки не організують допис із протилежною думкою. Така неоцензура довела до того, що наша районка стала нецікавою загалу. У селі є 409 дворів, а районну газету «Голос Покуття» передплачують тільки 15 (15 примірників), «Галицьку Просвіту» – ще менше.

Учителі української мови всього району, ніби із затканим ротом, мовчать. У пресі не видно й не чути їхнього ставлення до нищення української мови. Сільські осередки «Просвіти» час від часу дають про себе знати, але у святковій обстановці. Так, наче колгосп є, у конторі є кому працювати, а плуга перти – нема кому.

Наприклад, у селах встановили бачки для сміття. Підприємство «АВЕ-Коломия» посилає своїх працівників у село, а ті **«заключають договора на вивозку мусора».** Тепер у селі кожна бабця знає, коли мають забирати «мусор». Якось дітям у школі оголосили, що медики щепитимуть, проводитимуть щеплення дітей від якоїсь хвороби. Вся лінійка засміялася, разом зі вчителями, адже щеплять худобу, а дітей «прививають». А хіба не так?

Може, би й не писав цього листа, але вже й «Галичина» не слідкує за чистотою українського викладу. Ось у числі 47–48 (стор. 14) за цей рік пишеться: **«1933 року Емануїл Васильович одружився на чешці…»** А чому не **«з чешкою»,** як цього вимагає покутський діалект або норма української мови? І всі мовчать!.. Бо благоденствують… Бояться втратити милість пана керівника, бояться обмеження фінансування… де ж наші нові Василі Стуси?!

Гадаю, що так буде завжди, бо у нас нема органів, які би цим займалися. Тому прошу Вас – поверніть зусилля обласної «Просвіти» на те, щоб у кожній районній та обласній радах були постійні комісії з мовної ситуації, куди б можна було звертатися громадянам з мовних питань. Треба вимагати, щоб у Києві було міністерство з мовних питань, бо інакше – укрмова не витримає російського натиску й українського байдужжя. Хіба Бог врятує її чудом.

Маю якісь записи, які думав показати редакторові райгазети, але вирішив послати їх Вам. Може, використаєте.

Кому, наприклад, поскаржитися за введення в обіг нових недолугих слів газетою «Голос Покуття». У числі 11 – **зачасти, відчит.** У числі 9 – **адвокація.** У числі 10 – **побіля, армрестлінґ.** Останнє слово здалося би для загалу розшифрувати, адже райгазета – не спецпреса для спортсменів. У числі 12 – **тернії** і т. д.

Чому люди так збайдужіли до української мови, а це – дар Божий і нехтувати ним – гріх.

З повагою до Вас
Зіновій ОДИНСЬКИЙ,
с. Завалля Снятинського району

МЕДИЦИНА

ВІДКРИЛИ КАРДІОЦЕНТР

Кардіоцентр малоінвазивної хірургії відкрили в Івано-Франківську. Він розміщений на базі центральної міської клінічної лікарні. Тут відтепер виявлятимуть пошкодження і вади розвитку кровоносних судин, різних органів, пухлини, обстежуватимуть кров'яні та лімфатичні судини. Робитимуть обстеження за допомогою сучасного медапарату – ангіографа.

Новий сучасний ангіограф коштує 22 мільйони гривень. Івано-Франківськ отримав його у подарунок – як субвенцію з державного бюджету. Ангіограф дозволяє здійснювати обстеження кров'яних і лімфатичних судин, – розповідає професор Нестор Середюк. Окрім того, відтепер у новому відділені малоінвазивної хірургії проводитимуть стентування судин.

РЕЗОНАНС

ЧИСТОЇ ВОДИ ПРОВОКАЦІЯ

Уся та владна метушня з підготовкою до 9 травня і термінове «узаконення» Верховною Радою вивішування червоних прапорів поруч з державними із самого початку виглядала заздалегідь спланованою провокацією. Навіть Янукович вагався підписувати так спішно підписаний Литвином закон. Але п'ята колона вже заворушилась і, зрозуміло, з червоними фанами вирушила на Захід… Щоправда, в Івано-Франківську обійшлося без зіткнення протилежних сил.

(Закінчення на стор. 2)

НОВИНИ: КОРОТКО

Шефи для інтернатів

Голова облдержадміністрації Михайло Вишиванюк доручив головам районних адміністрацій знайти з-поміж бізнесменів шефів для кожного інтернатного закладу.

За словами начальника головного управління праці та соціального захисту населення Ярослава Лагана найболючішою проблемою інтернатних закладів є відсутність коштів на проведення капітальних чи поточних ремонтів приміщень будинків-інтернатів (пансіонатів). Отож нинішнє шефство є поверненням до старої доброї практики допомоги тим, хто потребує.

Відлуння війни

На території області за вихідні виявлено сім одиниць вибухонебезпечних предметів часів минулих воєн, повідомили у прес-службі управління МНС в області.

На одній із присадибних ділянок у селі Посіч Тисменицького району виявлено три 76 мм артилерійські снаряди; дві 52 мм мінометні міни місцеві мешканці знайшли на полі поблизу Галича; один 76 мм артилерійський снаряд люди виявили поблизу місцевого потічка у с. Кінчаки Галицького району; один 76 мм артилерійський снаряд знайшли у Тисмениці.

Врятували лікарі

Медики врятували руку 22-річному мешканцю с. Ворона Коломийського району, який на підприємстві позбувся зап'ястя. Його відразу доправили в обласну клінічну лікарню, де надали першу допомогу. За розпорядженням голови ОДА М. Вишиванюка з Києва прибув літак МНС. Травмованого доправили в Національний інститут хурургії і трансплантології, де кисть успішно пришили.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс **91083**

ТАК ДУМАЮ

КРИЗУ МУСИМО ПОДОЛАТИ

Живемо поки що в нашій не своїй державі, маємо кризу у всіх сферах життя. Щоправда, надто довго її долаємо і все ще у перехідному процесі – з комуністичної системи, ідеологія якої була розроблена для ліквідації християнства, до національної держави.

Нині, перш за все, мусимо добре довести нашу правдиву історію до кожного громадянина. Без цих знань і усвідомлення правди неможливо побудувати своє справжнє майбутнє. Отже, мусимо добре згадати 1917–1920 рр. і які чинники діяли на Східній Україні, коли утверджувався комуністичний режим із його марксистською ідеологією, ворожою самій природі українського селянина, якого підступно обдурили і згодом знищили голодом. Так само мусимо зібрати дані всіх звірств НКВД і КҐБ за 1944–1991 рр. на Західній Україні і донести не тільки до своїх співгромадян, а й цілого світу.

Комуністична імперія – так звана імперія зла не могла довго існувати, вона розпалася через терор проти своїх громадян, через тоталітарну природу суспільного організму. А це – корупція, алкоголізм, наркоманія, духовно-моральний занепад і узаконене беззаконня в системі захисту людини. Ця комуністична система не тільки знищувала людину, вона знищувала природу – все живе на землі.

По-друге, нині весь світ живе за новою тенденцією політичного розвитку на основі самовизначення націй та розбудови національних держав. Ідеологія цих держав протилежна інтернаціоналізму і класовій боротьбі. Тому комуністична імперія не могла лежати гнилою колодою на шляху розвитку світу. Але за розвалом імперії зла її оплот залишився переважно в Україні. За даними російських ЗМІ, майже двісті тисяч тих, що чинили терор на Західній Україні у 1944–1945 роках, живуть в Україні й отримують кожен по 2–2,5 тисячі гривень пенсії з держбюджету українського народу. А ті, хто боровся і страждав по сибірах за Українську державу, залишилися пограбованими та обдуреними жебраками у нинішнього Президента й Уряду України.

В день Христового Воскресіння Президент перебував у гурті п'ятої колони – Російської Православної Церкви, яка окупувала святині українського народу за канонами, виробленими ще в Російській імперії, а не в умовах буття українського народу. В своєму зверненні до народу Янукович говорив про «любов і гідність» у час, коли всі дії нинішньої влади побудовані на брехні. А це ж – лицемірство і гріх. Отож нині за все треба боротися, і мусимо творити таку систему боротьби, в якій кожна людина буде почувати себе причетною до великої загальнонаціональної справи. Після її утвердження стане можливим і вигідним бути чесною, порядною, моральною людиною і почувати себе творцем власної долі й долі свого народу. В нинішній кризовій ситуації в Україні вже не допоможуть гасла, заклики. Коли ворожі сили наступають на нашу державність, треба братися за вила.

Степан ПРИЙМА,
м. Івано-Франківськ

МАЙЖЕ З НАТУРИ

ЧИЯ ВІЗЬМЕ?

«Все моє!» – сказало злато;
«Все моє!» – сказав булат;
«Все куплю!» – сказало злато;
«Все візьму!» – сказав булат.

«Нащо тут ця примовка?» – спитають читачі. А прочитайте до кінця, тоді побачите.

Золоті мішки України дуже вередливі. Кравчук їм не до вподоби, Кучма їм не до вподоби, Тимошенко їм не до вподоби, Ющенко і поготів. Пішли до Януковича:

«Приймеш?»

«А чом би й ні? Нам золото потрібне. Програму мою знаєте?»

«Та знаємо…»

«Російська мова державна – це раз!»

«За це ми руками й ногами!»

«Голодомор ніякий не геноцид – це два!»

«І ми за це!»

«Бандера ніякий не герой!»

«Та й ми за це!»

«Московському патріархату – зелену вулицю!».

«Нам це до лампочки! Ми ж не дуже й релігійні. Наш Бог – золото».

«Освіту – під контроль СНД!»

«Нам і це до лампочки. Наші діти вчаться по закордонах».

«Митний союз 3 + 1!»

«Якби то там пахло прибутками, а не кислими щами. Нам би до Європи…» – це мішки.

«То йдіть до Ющенка!»

«О, ні, то пустий номер. Нам не підходить. Та ви ж ніби не проти Європи були?»

«Я не тільки був, я й є за Європу» – це Янукович, бо він таки за Європу, тільки за яку?

«То за чим діло стало?»

«Та вже хай буде по-вашому», – це Янукович, а що він сам собі подумав, то один Бог знає. Діло ж було до виборів.

Отак золоті мішки пристали до Януковича. «Маємо – думають собі – ще не зовсім те, що хотіли, але краще від кравчуків та ющенків».

Обрали Януковича Президентом. Тільки присягнув московському патріархові – і до Брюсселю – з візитом до Європи.

Золоті мішки радіють: «На наше вийшло! До Путіна не поїхав! То він до виборів дружив із Путіним. А після виборів – з Європою!»

Отак собі тішаться, аж раптом Янукович візьми та й ляпни десь на людях, що він за Митний союз із Путіним, Лукашенком та Назарбаєвим. Золотим мішкам аж у п'яти запекло. Побігли до Грищенка:

«Що це Президент верзе? Знову Митний союз. Хоче, щоб ми до Тимошенко перебігли?»

«Та будьте тихо, не кричіть, – це Грищенко. – Я все владнаю». І владнав.

Заявив, що поки Україна член СОТ, жодні митні союзи неможливі. Мало того, що сам заявив, ще й Президента змусив заявити, що Митний союз із Путіним не вийде, бо Україна – член СОТ.

Видать, що підпису на міжнародному документі й Президент не пересилить.

Мішки знову радіють: «На наше вийшло. Митного союзу не буде».

Минув чи не рік після того, а Янукович знову за своє. На сесії Верховної Ради заявив, що він хоче до трьох членів Митного союзу додати ще й Україну, іншими словами зробити Митний союз 3 + 1. Це для того сказано, щоб Верховна Рада була готова його підтримати, бо без Верховної Ради до Митного союзу – зась.

Після цього ще й сам Путін приїхав до Києва. Розписав Митний союз, як лялечку, і додав: «До Європи – разом». Це вже з прицілом на золоті мішки.

Золоті мішки знов у паніці. Знов до Грищенка. На цей раз і Грищенко мовчить. Мабуть уже і його попереджено, щоб не втручавсь, бо підкинуто золотим мішкам наживку – до Європи вступимо разом із Путіним – усім Митним союзом 3 + 1.

Хитро придумано!

А чи приймуть Росію до ЄС, ніхто й не пита. Ніби усім розум відібрало.

Видно, що Митний союз убито в серце Януковича не цвяхом, а залізним штирем, і жоден золотий мішок тої залізяки з серця Президента не витягне. А вбив її у серце Януковича не хто, а той таки Путін. Бо це Путін може з повним правом сказати, як ото Ющенко про Балогу, що «Янукович – це я!». І це буде щира правда, не те що про Балогу.

Аж тепер дійшло діло до тої примовки, що на початку.

Діло з Митним союзом ще не вирішене. Золоті мішки його не підтримають. Буде тертя серед п'ятої колони.

Чия візьме?

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

РЕЗОНАНС

ЧИСТОЇ ВОДИ ПРОВОКАЦІЯ

9 травня понад три сотні націоналістів не допустили ходу під червоними прапорами вулицями Івано-Франківська. Націоналісти провели протестний мітинґ. Після цього вони у Меморіальному сквері вшанували пам'ять загиблих українців від совєцьких та нацистських окупантів.

У перших лавах стояли депутати свободівців Івано-Франківської обласної ради, Івано-Франківської міської ради і низки районних рад області. Вони заблокували вулицю Лепкого, по якій планувався «святковий парад» за участю військових та представників облдержадміністрації.

Депутати від ВО «Свобода» скандували гасла «Геть червоні ганчірки!», «Серп і молот – смерть і голод!», «Геть криваву символіку!».

Свободівці намагались провести поминальну ходу, проте силовики перекрили дорогу учасникам акції протесту. Напередодні Івано-Франківська «Свобода» зробила всі передбачені законодавством кроки для проведення свого заходу. Незважаючи на це, бійці спецпідрозділів «Беркут», «Грифон» та УМВС не давали націоналістам пройти за встановленим маршрутом.

Завдяки чіткій позиції націоналістів на вулицях Івано-Франківська так і не відбулось ходи під червоними прапорами. Нагадаємо, що раніше Івано-Франківська обласна та міська ради ухвалили рішення про заборону використання будь-якої совєцької символіки на теренах області.

Секретар Івано-Франківської міської ради, свободівець Руслан Марцінків, коментуючи події 9 травня зауважив: «Для українців це скорботний день, коли ми повинні згадати мільйони наших побратимів, які загинули у кривавій війні двох тоталітарних режимів – червоного совєцького і німецького нацистського. Натомість сьогоднішня антиукраїнська влада намагалася святкувати цей день під червоними прапорами, під якими розстрілювали сотні українців, вивозили цілі села, які принесли на нашу землю голодомор та понад 70-літню окупацію, під якими винищували наших батьків та дідів. Тому для нас було справою честі не дати провокаторам пройти з червоними ганчірками вулицями нашого міста».

Було наголошено, що ми вкотре стали свідками того, як режим Януковича хоче зробити з України поліцейську державу, з допомогою силових структур придушити національний спротив. А правоохоронці сьогодні стоять не на боці людей, а обслуговують злочинний режим.

У Меморіальному сквері учасники акції протесту віддали шану всім, хто поліг, захищаючи українську землю.

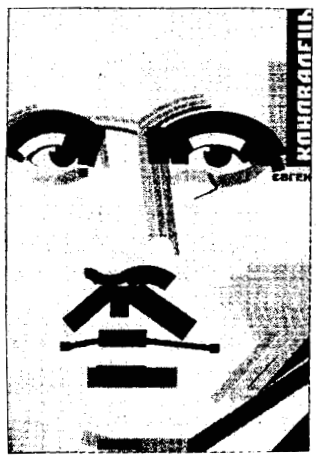
А тим часом у Львові влада здійснила і супроводжувала наперед заплановану реваншистську «червонопрапорну» провокацію. Зранку 9 травня правоохоронці не допускали львівських ветеранів та їхні родини для покладання квітів до могил на Марсовому полі, а по обіді, брутально нехтуючи судовим рішенням, мало не за руки завели провокаторів на Пагорб слави і дозволили вчинити антидержавний шабаш, після чого під міліцейським прикриттям вивезли промосковських гастролерів за межі Львова. Не дивно, що екстремістське угруповання Маркова «Родіна» після цього подякувало львівській міліції.

Таку ганьбу, коли попри всі судові рішення, влада продовжує інсинуації, не витримали прості львів'яни, які вийшли на вулиці рідного міста, щоби захистити власну честь і гідність та не дати топтати Конституцію і закон. Це була відповідь львівської громади на антиукраїнську провокацію.

«Режим Януковича має пам'ятати, що, нехтуючи волею народу, органів місцевого самоврядування, Конституцією, судовими рішеннями, ухваленими іменем України, вона залишає для нації лише один спосіб дії – революцію. Саме так, зрештою, і починалися революційні події 2004 року», – заявив лідер «Свободи» Олег Тягнибок.

За матеріалами Інтернетвидань

ПОСТАТІ

ПЛАКАТ ОКСАНИ МАЖУГИ

НАКАЗАНО ВБИТИ

При величезній завантаженості компартійними та державними справами «батько всіх народів» Й. Сталін все ж віднайшов час, щоб приділити належну «увагу» провіднику ОУН Євгенові Коновальцю. Не давало спокою «вождеві», що в основі патріотизму та державницької діяльності Євгена Коновальця були українське самостійництво, державотворча настанова, соборність. Талановитий організатор налагодив діяльність ОУН на східноукраїнських теренах, створив там розгалужену мережу зв'язків, бо вважав, що вона відіграватиме вирішальну роль у боротьбі з більшовизмом.

Ревні охоронці тоталітарного режиму – чекісти відразу ж спрямували свої терористичні акції проти Є. Коновальця. Вже у 1936 році вони за наказом Кремля підготували на нього замах за кордоном, але виконавці були заарештовані швейцарською поліцією.

Після цієї невдачі чекісти стали готувати широкомасштабну операцію, спрямувавши за кордон велику зграю своїх досвідчених співробітників: Кіндрата Полуведька, подружжя Зою та Бориса Рибкіних та інших. Після восьми місяців спеціальної підготовки туди у «відрядження» вирушили й сумновідомий Павло Судоплатов у супроводі Василя Лебедя *(справжнє ім'я – Василь Хом'як. – Г. Б)* – головного «представника» націоналістів, а насправді – аґента НКВС. Судоплатов діяв «під дахом» «племінника» Хом'яка, що допомогло йому увійти в довір'я Є. Коновальця.

«На той час, – писав у своїх спогадах П. Судоплатов, – мій «дядько» Лебедь, наш аґент, надіслав мені через Фінляндію вказівку повернутися в Україну, припускаючи, що я одержу роботу радиста на радянському пароплаві, який здійснює часті заходи в іноземні порти. Таким чином я став би постійним кур'єром між Україною і націоналістичною організацією за кордоном. Коновальцеві сподобалася ця ідея й він погодився, щоб я повернувся в Радянський Союз…

Протягом 1937–1938 років я виходив на Захід як кур'єр на вантажному судні під прикриттям посади радиста».

У Москві Судоплатов у супроводі шефа НКВС Миколи Єжова несподівано був викликаний до самого Сталіна. Про це він в тій же книзі повідомляв: «Сталін запитав мене: «Які особисті смаки Коновальця?» – й додав: «Намагайтесь використати їх». «Коновалець дуже любить шоколадні цукерки», – відповів я, пригадавши, що де б ми не їздили з Коновальцем, він не пропускав можливості купити коробку шоколадок. Сталін запропонував, щоб я поміркував над цим. Протягом усієї аудієнції Єжов мовчав. Коли ми прощалися, Сталін запитав, чи правильно я зрозумів політичну важливість доручення, яке мені довірене. «Так», – відповів я і запевнив його, що не пошкодую свого життя для виконання його завдання. «Бажаю успіху», – сказав Сталін і потиснув мені руку. Я одержав наказ убити Коновальця» (там само).

Технічний відділ НКВС на чолі з Мойсеєм Паулкіним виготовив пристрій, замаскований у коробку з шоколадом. Бомба мала вибухнути через тридцять хвилин після зміни положення коробки з вертикального у горизонтальне. При цьому в НКВС було сказано: «У випадку провалу замаху пропонується, щоб ти вчинив як мужчина», тобто вмерти з гідністю, але не потрапляти до рук поліції чи українських націоналістів…

Судоплатов-«радист» домовився з Коновальцем зустрітися в Роттердамському ресторані «Атланта».

«Перед виходом з корабля в Роттердамі, – писав чекістський обер-терорист Судоплатов про завершення цього спецзавдання, – я сказав капітану, який мав інструкцію виконувати мої накази, що якщо я не повернуся до 4-ої години дня, він повинен покинути порт без мене. У плаванні мене супроводжував технік, який виготовив бомбу, – Олександр Тимашков. За десять хвилин до мого виходу він зарядив бомбу і залишився на борту (пізніше він став начальником відділу з виготовлення спеціальних вибухових пристроїв і виготовив магнітну міну, від якої у 1943 році загинув гауляйтер Білорусії Вільгельм Кубе» *(за згадуваний Судоплатовим замах на гауляйтера Білорусії Кубе було знищено до десяти тисяч мирних жителів Мінська – Г. Б.)*.

Аналізуючи антигітлерівську боротьбу, видатний білоруський письменник Василь Биков у статті «Горький привкус победы», опублікованій в «Аргументах и фактах», зауважував: «Сотни белорусских деревень оказались уничтоженными руками немцев только потому, что их уничтожение было спровоцировано партизанами».

Тут буде доречно зауважити, що УПА оберігала населення окупованих гітлерівцями теренів України від непродуманих кроків радянських партизанів та диверсантів у тилу ворога…

Але повернімось до спогадів Судоплатова: «Після ранкового дощу, – продовжував убивця, – знову стало тепло й сонячно. За десять хвилин до дванадцятої 23 травня1938 року я прибув на вулицю поруч з рестораном «Атланта» й побачив, що в очікуванні мене Коновалець сидить за столиком біля вікна. Цього разу він був сам. Я підсів за столик і після короткої розмови ми домовилися ще раз зустрітись о 5-ій годині вечора у діловій частині Роттердама. Я презентував йому шоколад і сказав, що повинен повернутися на корабель. Я поклав коробку горизонтально на столик поруч з ним. Ми потиснули руки і я пішов, намагаючись придушити бажання побігти. Я пам'ятаю, як повернув праворуч і пішов по бічній вулиці попри численні магазини. Увійшовши в один із них, де продавали чоловічий одяг, купив капелюх і легкий плащ. Коли вийшов з магазину, почув вибух, що пролунав як тріснута автошина. Люди побігли в бік ресторану. Я поспішив на вокзал і сів у перший же поїзд в Париж…»

До масштабної чекістської операції в Роттердамі було залучено багато висококваліфікованих аґентів, але провідники ОУН були досвідченими конспіраторами, до того ж, мали вже підозри, що Судоплатов, Полуведько, Хом'як, «Іван Іванович» – ворожі аґенти й спостерігали за ними, навіть таємно сфотографували Валюха – Судоплатова. Лише випадковість призвела до трагедії, але не до розкриття мережі ОУН на теренах України…

Геннадій БУРНАШОВ,
український письменник-публіцист

ПАМ'ЯТЬ І ЧАС

КОБЗАРЕВА ЕПОПЕЯ

ДО СТОРІЧЧЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ У с. ПЕТРИЛОВІ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Освячений місцевим парохом о. В. Димінським, пам'ятник три десятиліття надихав непоступливих «твердих» радикалів, просвітян, січовиків, луговиків та каменярів до активної громадсько-політичної та культурно-просвітньої діяльності. Шевченків патріотизм та Франковий радикалізм малоосвічених петрилівчан викликав захоплення й палку підтримку серед провідних діячів політичного та економічного поступу краю, тому в село над Дністром, як до Першої світової війни, так і після часто навідувалися д-р Іван Макух, Кирило Трильовський з сином Петром, економіст С. Данилович, повітовий шкільний інспектор часів ЗУНР А. Домбровський, а в дні Злуки місцеве віче делеґувало у Київ для участі у Трудовому конґресі свого представника Павла Мазурика.

Перші місяці сталінської більшовицької влади у селі «ознаменувалися» ліквідаціями всіх політичних партій, товариств і спілок, за якими у січні-лютому сорокового не забарилися переслідування й арешти керівників та активістів цих товариств Д. Онищука. С. Гордіци, С. Зварича та інших. Чи-то побоюючись поширення й утвердження Шевченкових націоналістичних ідей при новій владі, чи-то тривога щирих патріотів за долю самобутньої пам'ятки, чи-то в знак протесту проти свавілля НКВС по селах району спричинили до того, що у ніч після Різдва Христового хтось потайки знімає з постаменту погруддя Великого Кобзаря, що служило громаді символом нескореності духу та високої моральності.

Проголошення у Львові 30 червня 1941 року С. Бандерою та Я. Стецьком Акту про Соборну Українську державу вселяло надію на відновлення культурно-історичної пам'ятки: у селі вивішують жовто-блакитні стяги, обирають війтом Йосипа Дутчаківського, поновлює роботу «Просвіта», на сільському майдані насипають могилу «Борцям за волю України».

Та віднайти й поновити погруддя поета не вдалося. На початку серпня мадярська комендатура передає владу на території області німецькому командуванню, після чого у селах настає нова доба з суворішими законами та порядками. Не могло бути й мови про відновлення пам'ятника і в героїчні післявоєнні роки. Село чинило відчайдушний антирадянський спротив. Згідно таємної доповідної секретаря Станіславського обкому КП(б)У П. Щербака та начальника облуправління МГБ полковника Сараєва від 6 грудня 1949 року на ім'я секретаря ЦК КП(б)У О. Кириченка село віднесли до тієї категорії, що на теренах району «...найдужче уражене оунівським бандитизмом і підлягає депортації 525 жителів».

Смерть «вождя народів», відгомін «хрущовської відлиги» докотилися й до Товмаччини... З нагоди відзначення чергових роковин від дня народження Кобзаря ЦК КП(б) України ухвалює постанову про впорядкування і відновлення місць, пов'язаних з іменем Т. Г. Шевченка, яка автоматично дублюється в усіх низових партійних осередках. Місцевий сільський колгоспно-адміністративний актив вирішує відновити культурно-історичну пам'ятку й покладає відповідальність за виготовлення нового погруддя поета на людину незвичайного мистецького хисту, художника-самоука, уродженця села Новосілки І. Погребного. Він професійно виконує непросте замовлення. Теплі травневі дні 1956 року стали для місцевої громади не тільки приводом відзначити День Міжнародної солідарності трудящих, а й поновити в пам'яті ті славні й трагічні сторінки свого минулого, пов'язані з іменем Тараса Шевченка, з бурхливою діяльністю «Просвіти», навпроти приміщення якої знову піднісся образ поета-страдника.

Та довго на цьому місці пам'ятнику вистояти не судилось. У середині 60-их місцевий колгосп імені Т. Шевченка очолює уродженець села Остриня Богдан Гриньків. Успадкувавши від свого попередника добротну матеріальну базу, він розгортає масштабне економічне та соціальне перетворення: розширює цегельні та кахельні цехи, будує новий млин, Будинок культури, школу, дитячий садок, сучасний торговий та побутовий комплекси... Правління колгоспу та місцевих партійних органів вирішили перенести у затишний яблуневий скверик навпроти контори колгоспу. До створення нової скульптурної композиції Тарасові Шевченку знову залучають І. Погребного і члена спілки художників України В. Борисенка. Зароджується ідея цілком нового композиційного вирішення.

На найвищій місцині села з висоти двометрового ґранітного постаменту кидає свій обнадійливий погляд Кобзар на розлогі придністровські лани, на швидкоплинний Дністер, на стрімкі буківнянські кручі. Втретє за свою багатовікову історію у травні 1968 року односельці перегорнули ще одну сторінку своєї історії. Однак на цьому епопея з пам'ятником не завершилася. У середині 80-их ця ж скульптурна композиція переноситься навпроти новозбудованої адміністративної будівлі, а після проголошення у серпні 1991 року незалежної Української держави у центрі села поруч з могилою «Борцям за волю України» і провідникові 4-ої Військової Округи загонів УПА М. Твердохлібу (Грому) з'являється пам'ятний знак, напис на якому повідомляє, що на цьому місці буде встановлений пам'ятник Т. Г. Шевченкові, а епітафія закликає:

Любітеся, брати мої,
Україну любіте,
І за неї безталанну,
Господа моліте...

Петро БОДНАРЧУК,
вчитель, краєзнавець, голова Братишівського осередку «Просвіта», Тлумацький район

ПОЕТИЧНІ ПРОЕКТИ

«ЗАМЕТІЛЬ» ІЗ НЕБЕСНОГО ПЕЛЮСТЯ

Українську поетесу Неонілу Стефурак, уродженку Коломиї, члена НСПУ, авторку десяти поетичних збірок, дипломанта першої премії імені Івана Франка добре знають поціновувачі поетичного слова і шанувальники журналістської праці. Поезія Неоніли Василівни настільки високодуховна і енерґетична, що зцілює душу, адже авторка покликана лікувати змалечку, бо за освітою вона – лікар і літератор.

За внесок у духовне відродження і за високі духовні цінності вона нагороджена медаллю УГКЦ. Але найбільшим визнанням для авторки є окрилені музикою композиторів Остапа Гавриша, Павла Дворського, Лесі Малько, Зої Слободян, Володимира Домшинського й виконані народними артистами Володимиром Пірусом, Віталієм Білоножком, Василем Зінкевичем, Павлом Дворським, Богданом Сташківим, Зоєю Слободян її поетичні строфи. Вони увійшли до пісенних альбомів, звучать у концертах і по радіо. Знана поетеса і як перекладач польської духовної поезії для журналів «Місіонер», «Милосердний самарянин», «Діти Непорочної», з якими активно співпрацює як член редакційної колеґії.

Нещодавно, упорядковуючи ювілейну збірку вибраних творів, Неонілу Василівну прошила думка зробити подарунок як собі, так і читачеві всіх поколінь, різних релігійних і політичних вподобань, але об'єднаних спільною темою любові: «Любов не можна не впустити – вона, як блискавки батіг... Любов поранить і загоїть...» «Як тиха музика», «як вічності вітрила», що «з благословення Отця і Сина два серця узяла під свій покров».

Цей подарунок складається з поетичної збірочки, до якої увійшли п'ятдесят поезій, сповнених інтимних почуттів:

Наші іскри викресані з болю,
Терням переплетені вінці,
Ти не приручав мене ніколи –
Приручають диких і слабких...
Ми з тобою з крижаного кола,
У якого кожен – смолоскип!
Ми себе до неба приручили,
От і важко жити на землі.
Ми не маєм права на сваволю,
На облуду і на манівці.

Вірші, думки і почуття, що переливаються десятьма піснями, які ввійшли записаними на диску до подарункового комплекту. Тут і «Заметіль», що дала назву цій унікальній збірочці, а також «Бентежний рай», «Безжурний сніг», «Білий острів», «Лише удвох», «Галера», «Танґо», «Квітка вогню», «Осінній танець» та «І тебе, і мене гіркота не мине» у виконанні Павла Мрежука, Зої Слободян, Остапа Гавриша, відомих ансамблів «Росинка» та «Гуцулочки», Лілії Максим'юк, Віталія Білоножка. Варто зазначити, що красномовний філософсько-художній дизайн виконали Зоя Асадчих, Наталія Ярмольчук та Володимир Дубас.

Доторкнутись до сокровенного буде приємно кожному, хто побачить на книжковій поличці цей цікавий та оригінальний комплект, але це може статися, коли знайдеться видавець і спонсор, які прискорять радість зустрічі читача і видання. Сподіваюсь, що це станеться скоро, бо добре споділяне автором повинно винагородитися бодай книжками, на які чекає читач, щоб відчути, як «до клітиночки жива» і до «нерва почутися» з поетесою і повторити, що «зашморг сваволі» не «сильніший за любов».

Зорина ФЕРНЕГА

Полетів бим на край світа,
Як орел, што в полі літат –
Гей, в Гамарицький край,
Лем, жаль мі тя, моя хижо,
Лем, жаль мі тя, моя хижо,
Солом'яна, жаль.

Лемківська народна пісня

ЛЕМКІВСЬКА ЗОРЯ

В лемківській тихій стороні
Ще й досі не кінець війні, –
Хоч не бринять, не свищуть кулі,
Та не кують в гаях зозулі
Не квітнуть в Шляхтовім сади,
Бо повсихали назавжди.

І не зозулі винні в тім,
Що не кується більше їм, –
Не в пошуках земного раю,
А вигнанцем з отчого краю
Йшов нарід від своїх осель
У світ за тридев'ять земель.

Та впала, мов гірська скала,
Остання з цитаделей зла, –
Дасть Господь Бог –
зійде над світом,
Засяє ніжним горицвітом,
Смарагдом, злотом Вівтаря
Новітня Лемківська Зоря.

Повернуться з далечини
Батьки, їх донечки й сини,
І, славлячи діла Христові,
У мирі дружбі та в любові
Знов заживе в отчих краях
Народ, що вистояв в віках.

Степан ДАСЕВИЧ

ЗОНА ТРИВОГИ

ВІЙНА ЦИВІЛІЗАЦІЙ

ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ МОВНОЇ ПРОБЛЕМИ НА ДУЗІ «МОСКВА–КИЇВ–ТЕЛЬ-АВІВ»

(Продовження. Поч. у № 1–18)

Але жодні інші народи й держави не посягають на нашу мову, культуру, територію і майно так, як це здійснює Росія. В жодної іншої держави ми не були так довго в полоні, як у Росії.

Ви не задумувалися над тим, чому болгари, румуни, татари, мадяри, поляки, що живуть в Україні, не борються проти української мови й культури, чому не допускають образ за мовною, релігійною і національною ознаками? Відповідаю – бо уряди названих країн не проводять антиукраїнську політику і не фінансують свою діаспору в Україні на боротьбу і протистояння з українцями. Бо в себе на батьківщині терпимо ставляться до всіх національностей, що проживають в них. Ось проекція їхньої внутрішньої політики на зовнішню.

Світ змінюється і ми змінюємося разом з ним. Не змінюється лише політика Росії щодо України. Історично змінюються лише форми і методи її впливу: з рабовласницьких та феодальних на відверто імперіалістичні.

Польща й Австрія колись теж були окупантами. А нині – друзі України. На заході України дуже багато українців володіють польською і менше – німецькою мовами. Ми зберігаємо ці знання для спілкування з ними, бо вони перестали бути нашими завойовниками, а стали нашими друзями та адвокатами. Західні українці, які народилися після війни, самостійно вивчають польську, німецьку, чеську, словацьку. Тобто ті мови, якими володіють їхні батьки. Українці хочуть дружно жити і спілкуватися з нашими добрими сусідами.

РОСІЯНИ – УКРАЇНСЬКІ ПАТРІОТИ

Голова Севастопольської міської державної адміністрації Валерій Саратов заговорив українською на підтримку державної мови в Криму.

Виступаючи на урочистих зборах 21 серпня, присвячених Дню незалежності України, чиновник пообіцяв, що зробить усе для того, щоб діти в Севастополі володіли трьома мовами – українською, російською та англійською. Під час свого виступу глава Севастополя перейшов на українську, а потім знову продовжив промову російською мовою. «Для більшості севастопольців російська мова – рідна. І ми зробимо все, щоб наші діти краще за всіх не тільки в Україні, але і в Росії знали російську мову. У той же час є й українська мова, яка є державною для українців. Ми зробимо все, щоб наші діти вільно спілкувалися українською», – заявив Валерій Саратов. Мер також зазначив, що володіння відразу трьома мовами дає свободу будь-якій людині. Він заявив, що не існує проблеми мови, а є проблема тільки в тому, що кожна мова має бути захищена.

До сказаного паном Саратовим ні додати, ні відняти. З такими росіянами ми зможемо побудувати українську державу. Державу для людей, де буде міжнаціональний спокій і взаємоповага. Ось таких росіян ми любимо, поважаємо і шануємо. В Україні багато росіян є її патріотами. Можна назвати провідних політиків: Валерій Баталов, Борис Марков, Борис Кожин, Олег Соскін, Володимир Лановий, Валерій Альошин, Валерій Асадчев, Василь Санін, Сергій Соболєв, Анатолій Ягоферов, Тетяна Яхеєва, Юрій Кармазин, Віктор Шишкін і багато-багато інших, які люблять Україну, поважають українську мову і вірно служать інтересам всього українського народу. Під час написання цієї статті я почав звертати увагу на те, якою мовою розмовляють ті, хто виступає у телепрограмах, і помітив, що у телепередачах більше половини промовців з російськими прізвищами – україномовні.

Не слід скидати з терезів такий феномен, як російськомовні патріоти України. Про це починають «з тривогою трубити» російські Інтернетвидання:

«Идеологов «русского мира» и кое-кого из отечественных политиков может разочаровать факт, что абсолютное большинство (86 процентов) русскоязычных граждан воспринимают Украину как свою Родину, а подавляющее большинство (72 процента) – полностью или скорее являются ее патриотами...

В определение украинской нации относительное большинство (44 процента) русскоязычных вкладывают гражданское содержание, понимая нацию как «всех граждан Украины, независимо от их этнической принадлежности, языка, на котором они общаются, национальных традиций, которых они придерживаются и по которым воспитывают своих детей».

Якщо думаєте, що всіх росіян муляє українська мова, – помиляєтесь. За результатами цьогорічного всеукраїнського опитування: Що вас більше турбує: мова, економіка, політика, екологія? На мовну проблему (рос. мови) вказало лише вісім відсотків опитаних.

Мовний терор – складова ланка організованого геноциду українців. Жуков перед штурмом Києва: «Зачем мы, друзья, здесь головы морочим. Нахрена обмундировывать и вооружать этих хохлов? Все они – предатели! Чем больше в Днепре потопим, тем меньше придется в Сибирь после войны ссылать...»

Слова Жукова стосуються не Західної України і її населення, бо при визволенні Києва фронт туди ще не докотився. Вони стосуються українців, мобілізованих зі східної, південної і центральної частин України, яких в «предательстве», в колабораціонізмі з німцями ніхто й ніколи не запідозрював і не звинувачував. Звідки ж така тваринна жорстокість до українців і для чого були потрібні невинні жертви? Кинені Жуковим на фашистів беззбройні українські солдати не могли їм завдати ні поразки, ні шкоди. Можливо, щоб ввібрали в свої беззбройні тіла зайві патрони німців? А Жуков був не просто воєначальником, а і членом ставки Сталіна, тому не міг діяти без урахування думки партійного керівництва СРСР. І саме ці слова Жукова свідчать, що українців ненавиділи в Москві (як і ненавидять нині), знаходили способи їх невмотивованого знищення. Тобто геноцид українців на різних етапах не просто трагедія українського народу, а запрограмована акція Москви. А – «побєдітєлєй нє садят», чи не судят.

РОСІЯНИ ПРО СЕБЕ

І ось тут пригадується мені характеристика, яку склав росіянин Чаадаєв про росіян і російське суспільство, яка була правильною не лише на той час, але залишається актуальною й на сьогодні (цитую мовою оригіналу): «Одна из наиболее печальных черт нашей своеобразной цивилизации заключается в том, что мы еще только открываем истины, давно уже ставшие избитыми в других местах и даже среди народов, во многом далеко отставших от нас...»

Володимир ПИЛИПЧУК,
народний депутат України 1-го та 2-го скликань

(Далі буде)

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка і чоловіча хорова капела «Червона калина» вітають з днем народження **ВАСИЛЯ ДАНИЛЮКА.**

Ми знаємо Вас як активного просвітянина, який відвідує і співпрацює в багатьох культурних і політичних заходах «Просвіти», є членом капели «Червона калина» і свідомим практикуючим християнином, котрий твердо стоїть на захисті української мови, віри, традиції, культури.

Зичимо Вам щастя, здоров'я, щедрих Божих благословень на Вас і всю Вашу родину.

ЮВІЛЕЇ

ДЛЯ БОГА І ЛЮДЕЙ

«Церковні співи – це одна з багатьох форм, у яких можемо слабими своїми силами причинитися до того, щоби славилося ім'я Всевишнього Бога – нашого Небесного Отця», – писав митрополит Андрей Шептицький у декреті Собору 1941 року «Про церковний спів». Слуга Божий Андрей, пам'ятаючи вислів Отців Церкви «хто співає, той молиться двічі», влучно назвав спів «пречудовим символом» молитви.

Колектив церковного хору «Благовіст», що діє при катедральному соборі Святого Воскресіння м. Івано-Франківська урочисто відзначив 70-річний ювілей колеґи, відомої на Прикарпатті танцівниці й співачки Наталії Михайлівни Підлужної.

Вона народилася в с. Красностовці на Снятинщині. З дитинства любила співати, танцювати, тож охоче пішла вчитися до Снятинського культосвітнього училища. Після його закінчення працювала в Богородчанському будинку культури, танцювала в ансамблі «Сопілка», співала в хорі. Талановиту дівчину помітили фахівці й запросили до Гуцульського ансамблю. Колектив багато гастролював, довелося вчити чимало нових танців і пісень. І цей час пані Наталія вважає великою професійною і життєвою школою. Під час гастролей по Сибіру й Далекому Сході танці «Гопак», «Аркан» сприймалися дуже гарно, як і українські пісні гуцулів (як тут їх називали). Адже тут чимало українців – колишніх спецпоселенців. До артистів підходили люди, просили розповісти про Прикарпаття і мріяли повернутись у рідний край. Пані Наталя приходила з таких зустрічей у готель і давала сльозам волю, адже розуміла їхню ностальгію за рідною Україною. Бо й сама п'ятирічною залишилася в родичів, а батьків засудили на 10 років спецпоселень за співпрацю з ОУН–УПА. І лише після смерті Сталіна батьки повернулись до своєї дитини.

Працювала у вокально-хореографічному ансамблі «Барвінок» при швейній фабриці. Відоме тріо Наталії Підлужної, Надії Легун та Марії Жигало під орудою Степана Коваля добре знали у нашому краї. З танцювальним колективом «Барвінок» п'ять разів їздили на республіканський фестиваль «Сонячні кларнети». За 25 років колектив п'ять разів підтверджував звання народного. А коли повіяв вітер свободи, пані Наталя не побоялась відвідувати мітинґи, акції на захист прав і відновлення УГКЦ, своєї культури, звичаїв. Вона – учасниця всіх просвітянських заходів, бо ж і її батьки були активістами сільської «Просвіти».

Зараз ювілярка працює з дітьми, школярами, проводить осінні бали для учнів профтехучилищ і вчить їх танцювати вальс, польку, гуцулку, бо ж варто вміти танцювати свої національні танці.

Ніколи не відмовляє пані Наталія організаторам конкурсів, фестивалів, атестацій бути в журі й завжди дасть корисні поради, організовує майстер-класи, допомагає молодим керівникам.

Окрім співу й танцю, вона є прекрасною вишивальницею. Її костюми привертали увагу журі на просвітянських конкурсах вишиванок.

Виховала дітей, тішиться внуками. А ми, хористи, разом із парафіянами та священиками катедрального собору Святого Воскресіння УГКЦ щиро зичимо щастя, здоров'я, щедрих Божих благословень для неї та її родини.

Степан БОЙКО, *член хору «Благовіст»*

МОЛОДЕ – НЕ ЗЕЛЕНЕ

Добру справу розпочало ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка. Маємо на увазі молодіжний проект «Виколисані на українських піснях», який народився з ініціативи Михайлини Боднар. Адже завдяки цьому проекту молоді талановиті просвітяни мають змогу проводити свої творчі звіти в обласному центрі, а також записати на телебаченні «Галичина» за підтримки редактора програм Галини Філіпової і професійних операторів телефільм.

В Міжнародний день рідної мови вже звітувала юна просвітянка з Коломиї Христина Васкул. А ось на Свято Матері юна просвітянка з Рогатинщини Ірина Кривень своїми піснями створила неповторне свято для мам, «Просвіти» і для своїх однокласників.

Народилась Іринка в співочому селі Липівка, де в кожній родині вміють працювати і співати. Про це свідчить чудовий фольклорний народний ансамбль села Липівка під керівництвом Марії Тебанської, який вітав Ірину з її першим творчим звітом, а також заслужена артистка України, солістка Львівського оперного театру Любов Качала, яка дарувала всім свою чарівність і неповторний спів.

Іринка на відмінно закінчує сьомий клас Рогатинської ЗОШ № 1, навчається в школі мистецтв Бориса Кудрика, є лауреатом багатьох Міжнародних, Всеукраїнських, обласних у реґіональних пісенних конкурсів. Жодне свято в Рогатині, Липівці, обласній «Просвіті» не обходиться без її пісень. А пісень в Іринки багато і завдячує вона музичному керівникові Степану Лучаку, вчительці музики і співу Катерині Масляк, композиторам Світлані Гричко, Наталії Май, а особливо своїм батькам Галині та Василеві за підтримку пісенної мрії. Дівчина співає як солістка в шкільному, церковному хорах, в ансамблі дівчаток школи і в дуеті з Романом Косовським. Саме вони, вітаючи Іринку, дарували свої пісні гостям свята.

Ірина Кривень є переможницею предметних шкільних олімпіад, творчих конкурсів, активна учениця й авторитет для однокласників. Саме про це щиро говорила, вітаючи свою улюблену ученицю, класний керівник Ярина Дубчак.

У репертуарі Іринки понад 30 пісень. «Вона почала співати змалку, а активно виступає вже п'ять років, її сценічна майстерність зростає з кожним виступом, з кожною піснею», – говорить Степан Лучак, який ставить Іринку за приклад молодим виконавцям, особливо своїй маленькій донечці Андріані, яка також вітала дівчину своїми піснями.

Вітали юну співачку голова Рогатинської «Просвіти» Світлана Данилюк, голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький, відповідальний секретар обласної «Просвіти» Михайло Рудковський і завідувачка сектором культурно-масової роботи Михайлина Боднар.

Щасти тобі, Іриночко, хай перед тобою відкриваються великі сцени України і світу, а твій голос такого чудового тембру підносить на крилах пісні, які дарують радість серцю, душі, а ти – замилування очам. Ти – надія Рогатинщини і в тобі є кого наслідувати.

Любов ЗОРІНА

ВИСТАВКИ

ВІДКРИТА ІСТИНА

У літературному музеї Прикарпаття експонується виставка до 75-ліття українського письменника Геннадія Бурнашова «Книги, що відкривають істину».

Цікавими є історичні книжки, збірники художньо-документальних нарисів та повістей, які несуть багато цінної маловідомої інформації з новітньої історії України. В експозиції виставки й окремі видання творів письменника, як то «Злочини більшовизму», «Лицар честі і чину», «Таємниця загибелі Євгена Коновальця», «Полководець УПА» та інші.

А. Ч.

ВАРТО ЗНАТИ

ЛІКУЮТЬ ДЕРЕВА

(Закінчення. Поч. у № 18)

ДЕРЕВА, ЩО ЗАРЯДЖАЮТЬ ЕНЕРҐІЄЮ

Береза – унікальний цілитель, годиться і для жінок, і для чоловіків, а особливо для дітей, у хворих прискорює процес одужання, поліпшує перебіг хвороби (зменшує біль, страждання). Лікуватися найліпше на світанку.

Дуб – найпотужніший цілитель, до того ж, впливає на різні хвороби, особливо корисний тим, хто страждає від безпричинної втоми й апатії, зумовлених браком життєвих сил, ослабленим від тривалої хвороби людям. Дуб подовжує життя, зміцнює сили, тому корисний для людей літнього віку. А от для малих дітей енерґія дуба надто потужна. Заряджатися енерґією дуба найдоцільніше перед заходом сонця.

Ялина – підзаряджає енерґією, але особливого оздоровчого впливу не справляє. Звертатися по допомогу до неї можна впродовж дня до заходу сонця.

Сосна – чоловіче дерево. Лікувальна сила її схожа на силу дуба, проте вона не дає зразу багато енерґії, тому лікуватися потрібно тривалий час. Особливо допомагає відновити енерґію здоровим чоловікам після значних фізичних навантажень. Лікування доцільне після полудня.

Липа – особливо цілюща і добре впливає на дітей. Підзаряджатися енерґією варто в другій половині дня в теплу й суху погоду.

Горобина – володіє потужною енерґетикою, помічною як для чоловіків, так і жінок у разі будь-яких розладів здоров'я. Особливо допомагає жінкам з різними сексуальними розладами. Оздоровлює будь-коли, особливо під час цвітіння і дозрівання плодів.

Черемха – добре наводить лад у психіці, позбавляє неґативних думок, на хвороби тіла не впливає. Годиться для молодих юнаків і дівчат. Справляє вплив у будь-який час.

Яблуня – дерево жіночої сили, зцілює сексуальні розлади, омолоджує шкіру обличчя. Найдоцільніше лікуватися після сходу сонця.

Калина – помічна для жінок, впливає на будь-які недуги, слабше діє на чоловіків. Вплив її м'який, ніколи не переобтяжує. Звертатися до дерева ліпше до обіду, особливо у серпні та вересні.

ДЕРЕВА, ЩО ЗАБИРАЮТЬ НЕҐАТИВНУ ЕНЕРҐІЮ

Акація. Це дерево родючості, пробудження материнства, воно забирає у подружньої пари всі хвороби і всю неґативну енерґію (стреси, нервове перенапруження, депресію, різні страхи, заздрість, прокляття тощо), яка перешкоджає зачаттю (тож приходити до дерева потрібно обом), позбавляє чоловіків імпотенції. До акації найліпше звертатися у світлу пору доби.

Каштан. М'яко розслаблює, знімає внутрішні напруження, заспокоює, позбавляє постійного відчуття дискомфорту. Найліпша дія – рано-вранці.

Верба вирівнює енерґетику, тому людина похилого віку чи дитина (до них верба найприхильніша) стає спокійнішою, стриманішою, позбувається надмірної імпульсивності, нервовості. Вплив цілющий увечері перед заходом сонця.

Осика. Дуже потужний енерґетичний «вампір», тож дерево не для дітей і людей старшого віку. Вона позбавляє неґативної енерґії, зменшує запалення, швидко усуває біль голови, зокрема, і на похмілля. Добре впливає протягом другої половини дня.

Окрім того, дерева, що забирають енерґію, можуть лікувати навіть виготовленими з них дощечками (10 на 15 або 7 на 10 см). Приміром, дощечки з осики допомагають позбутися запалення (щодня прикладати на 10–15 хв. до ураженого місця) чи болю (тримати до зникнення болю чи полегшення стану).

За виданням «Заповіт батьків»

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

МІЙ РОГАТИН

Мій Рогатин!
Опільський краю,
Тут Роксолани
Дух витає.
Відома гімназія
Рідної школи
Її рогатинці
Не забудуть ніколи.
Унікальні церкви:
Святодухівська,
Різдва Богородиці
У готичному стилі.
Ці місця для людей
Завжди серцю милі.
Мій Рогатин!
Лелечий краю.
Сюди я завше повертаю
З далекої дороги,
До рідного дому,
До рідного порогу.
Мій Рогатин!
Джерельний краю,
Тут мінеральну воду
Розливають:
«Рогатинська», «Роксолана»
І Україну нею напувають.
Гнила Липа –
Притока Дністра
Далеко у світ
Свої води понесла.
І розповість вона
Цікаву історію,
Як татари нападали
На землі святі
Галицько-Волинської держави,
І як її захищали
І міста зруйновані
Відбудували.
А звідки виник Рогатин?
В часи далекі
На полюванні дружина Осмомисла
У тих лісах заблукала,
Цілу ніч на коні
Дорогу шукала.
Та стрівся олень
Їй благородний
І вивів з хащів
Її на дорогу.
В дарунок терем
Тут збудували
Й Рогатином
Це місце назвали.
Мій Рогатин!
Співочий краю!
Цих співаків
Країна знає:
Михайло Кривень,
Кучер, Сташків,
Співають хлопці,
Наче пташки.
Взяли ту пісню журавлі
На свої крила
Й понесли до висоти
За синє море,
Високі гори,
Щоб всі почули
Про Україну
Й мій Рогатин.

ОСІНЬ 46-го

Спогади моєї бабусі-переселенки

Моє босоноге дитинство
Пройшло у далекі часи,
Коли були війни і голод –
Бузьки сестру принесли.
Нас було троє
В тата й мами,
А ще – корова, кінь, свиня.
Ми мали поле,
Морґи поля,
А пляц той
Називався Воля.
Пролітають картинки дитинства,
І лечу я у рідне село,
А село те – Святеє,
Так і зветься,
І з карти не зникло воно.
А Сосниця – друга домівка,
Мама із цього села,
Мама моя – українка,
Скільки в ній світла й добра.
Пам'ятаю себе в вишиванці,
Як на Пасху до церкви ішли,
В українському строї
Гаївки водили,
А той ґорсет мої доньки
У шафі знайшли.
Той ґорсет – то мій оберіг,
Й передаю його
Із покоління в покоління.
Шануйте, діти, пам'ять
Тих далеких літ
Бо то святе, бо то все – Україна!
Та прийшли недобрі люди
І указ створили,
Щоби цілі села
Звідси вивозили.
Мій тато був добрий господар,
На воза майно наше склав.
Вклонились ми хаті,
На цвинтар пішли попрощатись
Й поїхали в невідому даль.
Лем бим були їхали,
Лем бим були йшли,
Лем бим свого краю
Не забули ми.
Сталося це в 46-ім восени,
Викопати бульбу встигли ми,
Та й забрали весь отой врожай
І поїхали в незнаний для нас край.
Цілий тиждень у дорозі
Їхали ми всі на возі,
Плакав разом з нами дощ.
Та всміхалось сонце й зорі
І поля наші просторі:
«Ви не бійтесь,
З вами Бог».

Богдан БЛЕНДЮК,
студент Рогатинського державного аґрарного коледжу